

รายงานสรุปผลการเข้าร่วมฝึกอบรม/สัมมนา หรือ ศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ

ชื่อ นายธนกร ไพวรรัตน์ ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ และ
ชื่อ นางสาวณิศา ปรัชญกุล ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการ
สำนัก กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
ชื่อหลักสูตร/สาขา Cooperation and Leadership for Sustainable Development in the Mekong
แหล่งทุน รัฐบาลเครือรัฐออสเตรเลีย
สถานที่ เครือรัฐออสเตรเลีย

ระยะเวลา วันที่ 6 - 19 ตุลาคม 2567

ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม/สัมมนา หรือศึกษาต่อ (จำนวน ความรู้ ภาษา)

จำนวนผู้เข้าร่วมฝึกอบรม : 23 คน แบ่งออกเป็น เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยจำนวน 12 คน และหน่วยงานภาครัฐของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจำนวน 11 คน

ระดับความรู้ : ความรู้ด้านการต่างประเทศ การบริหารจัดการน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือเศรษฐกิจ
ภาษาที่ใช้ : ภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร

1. เสริมสร้างความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในการทำงานในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ตลอดจนศึกษาประเด็นที่มีความสนใจและความท้าทายที่มีร่วมกันระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และเครือรัฐออสเตรเลีย เช่น การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นต้น
2. ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Success Factors) ในการเป็นหุ้นส่วนภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มบทบาทความเป็นผู้นำในระดับอนุภูมิภาค
3. เรียนรู้เครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น การพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการ กลไกและโครงสร้างการระดมทุน เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ ได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาการและฝึกทักษะการวิเคราะห์และการหารือ ในประเด็น ดังนี้

1. ฝึกฝนการจัดทำแผนพัฒนาการทำงานรายบุคคล (Professional Development Plan: PDP) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการนำความรู้และแนวคิดจากหลักสูตร มาวางแผนและพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำและเชื่อมโยงกับหัวข้อหลักของหลักสูตร เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในภูมิภาคแม่น้ำโขง นโยบายที่ประสบความสำเร็จของเครือรัฐออสเตรเลีย ความร่วมมือและการกำกับดูแลระดับภูมิภาค นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. เรียนรู้กระบวนการพัฒนานโยบาย ได้แก่

....2.1 การใช้เครื่องมือ Problem Driven Iterative Adaptation (PDIA) เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและยากจะแก้ไข (Wicker Problem) ซึ่ง PDIA จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติ โดยการจะทำให้เกิดพื้นที่ของการเปลี่ยนแปลง (Change Space) ต้องมีองค์ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) การยอมรับ (Acceptance) คือ การที่ผู้ได้รับผลกระทบมีแนวโน้มที่จะยอมรับความต้องการของการเปลี่ยนแปลง (2) อำนาจ (Authority) คือ การได้รับสนับสนุนด้านการเมือง กฎหมาย และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และ (3) ศักยภาพ (Ability) คือการมีทรัพยากรที่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นคน เวลา เงิน และทักษะ เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จได้

....2.2 การฝึกฝนการคิดเชิงระบบ (System Thinking) คือการคิดภาพรวมที่เป็นระบบ โดยมีแนวทางการคิดทั้งด้านกระบวนการ การเชื่อมโยงระหว่างความสัมพันธ์และความสัมพันธ์ภายใน เพื่อแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน ซึ่งการดำเนินการคิดเชิงระบบจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจและวัฒนธรรมองค์กร ตลอดจนพัฒนาวิธีการดำเนินและศึกษาแนวทางในการประเมินผลในการกำหนดนโยบาย

3. เรียนรู้การวางนโยบายที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการประเมินความสำเร็จของการดำเนินนโยบาย โดยองค์ประกอบที่เป็นตัวชี้วัดนโยบายที่จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ประกอบด้วย 4. หลักการ ได้แก่ (1) การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (2) ผลกระทบของการกระจายผลประโยชน์ (Distribution Effects) เช่น กำไรทางการเงิน เป็นต้น (3) ผลกระทบเชิงการเมือง และ (4) ผลกระทบของการดำเนินการ
4. เรียนรู้การดำเนินงานขององค์การร่วมมือระหว่างรัฐบาล เช่น คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC) มีหน้าที่ในการร่วมมือระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการจัดการน้ำที่เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในลุ่มแม่น้ำโขง
5. เรียนรู้แนวทางการร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยคำนึงถึงแค่มิติเศรษฐกิจและมิติสิ่งแวดล้อมนั้นยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องคำนึงถึงความยั่งยืนในมิติสังคม (Social Sustainability) ด้วย โดยความร่วมมือดังกล่าวจะมุ่งเน้นไปที่การเชื่อมโยงชุมชนและความเป็นอยู่ที่ดีของภาคประชาชน ซึ่งการจะบรรลุ SDGs ในมิติสังคมจำเป็นต้องคำนึงถึง 4 ปัจจัย ได้แก่ การดำเนินงานของภาคสังคมให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน การเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน การเสริมสร้างให้ภาคสังคมมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก และการเสริมสร้างกระบวนการให้มีความชอบธรรม
6. เรียนรู้การพัฒนาภาคการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ภาคอุตสาหกรรม ภาคสิ่งแวดล้อม และภาคชุมชน โดยศึกษาจากความสำเร็จการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเครือรัฐออสเตรเลียในการดูแลอุทยานแห่งชาติ Great Barrier Reef เช่น ภาคสังคม ได้มีการบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนมีโครงการส่งเสริมการจ้างงานและการฝึกอบรม ภาคสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้บริษัทนำเที่ยวต้องมีใบอนุญาตการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศและส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีการลดการปล่อยคาร์บอน เป็นต้น นอกจากนี้ ได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาความท้าทายของภาคการท่องเที่ยวของไทยในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
7. เรียนรู้นโยบายการลดคาร์บอนของรัฐควีนส์แลนด์ ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร้อยละ 75 ภายในปี 2578 และปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2593 รวมทั้งตั้งเป้าหมายการเพิ่มการผลิตพลังงานทดแทนให้ได้ร้อยละ 80 ภายในปี 2578 โดยมีนโยบาย เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปล่อยคาร์บอนต่ำ การพัฒนาทักษะการทำงานให้รองรับเศรษฐกิจสะอาด เป็นต้น
8. เรียนรู้การดำเนินงานของหน่วยงานภายในของเครือรัฐออสเตรเลีย เช่น Murray - Darling Basin Authority ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลเครือรัฐออสเตรเลีย มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มน้ำ Murray - Darling รวมถึงจัดสรรสิทธิการใช้น้ำในกลุ่มน้ำ Murray - Darling ในตลาดซื้อขายน้ำ เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งภายในประเทศ ซึ่งภาครัฐจะจัดสรรโควตาในการใช้น้ำให้แก่แต่ละรัฐ ก่อนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะแบ่งโควตาการใช้น้ำให้ประชาชนในพื้นที่ โดยตลาดซื้อขายน้ำจะอนุญาตให้มีการซื้อขายสิทธิการใช้น้ำระหว่างคนที่มียังไม่เพียงพอต่อการใช้งานและคนที่มียังโควตาการใช้น้ำเหลือ

การนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1. การนำแผนพัฒนาการทำงานรายบุคคลและกระบวนการพัฒนานโยบาย มาใช้ในการวางแผนเพื่อกำหนดนโยบาย ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและมีการประเมินนโยบาย เพื่อให้การดำเนินนโยบายประสบความสำเร็จ
2. การนำวิธีการคิดเชิงระบบมาใช้ในการคิดวิเคราะห์ เสนอแนะท่าทีและให้ความเห็นในการกำหนดนโยบายของกระทรวงการคลัง รวมทั้งนำมาพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีภายในองค์กร
3. นำแนวทางการดำเนินนโยบายที่ประสบความสำเร็จของเครือรัฐออสเตรเลีย เช่น การดำเนินงานของ Murray - Darling Basin Authority มาพัฒนารอบความร่วมมือในลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น

วันกลับเข้าปฏิบัติราชการ วันที่ 21 ตุลาคม 2567